

16.3 La r final

La *r* final de la majoria de paraules no es pronuncia en bona part del domini lingüístic, fet que origina alguns dubtes ortogràfics. Convé recordar que s'ha d'escriure en els casos següents:

1. En els infinitius que acaben en *-ar*, *-er*, *-ir*:

caminar, menjar, cantar, jugar, córrer, conèixer, témer, dormir, partir, dividir...

Recordeu que hi ha verbs de la segona conjugació que acaben en *-re*: *beure, vendre, veure, prendre, ploure, moure, rebre, caure, perdre*...

2. En el perfet perifràstic, que cal distingir del perfet simple:

<i>Perfet simple</i>	<i>Perfet perifràstic</i>
menjà	va menjar
volgué	va voler
dormí	va dormir

3. En les paraules acabades amb els sufixos de derivació *-ar*, *-er*, *-or*, *-dor*:

<i>-ar</i>	bestiar, colomar, alzar, fossar, campanar, canyar...
<i>-er</i>	clauer, ferrer, fuster, ametller, fruiter, cendrer, cridaner...
<i>-or</i>	escalfor, negror, maror, foscor, estretor, claror...
<i>-dor</i>	abeurador, escalfador, penjador, venedor, mocador, pescador...

4. En les paraules que tenen derivats en què es pronuncia la *r*:

claror, clarejar...	clar
poruc, poruga...	por
segura, seguretat...	segur

17. LA H

La lletra *h* es conserva per raons etimològiques i, per tant, en la majoria de les paraules coincideix amb altres llengües romàniques.

En català aquesta lletra no es pronuncia, tret d'alguns casos d'onomatopeies i de mots manllevats a altres llengües:

ehem, ha ha ha, *hardware*, *harakiri*, hawaià...

17.1 S'escriuen amb *h* inicial

ham	harpia	hivern	hostatge
harmonia	hissar	hivernacle	hui...

Algunes interjeccions:

hala, ha ha...

17.2 S'escriuen amb *h* intercalada

adherir	conhort	exhortació	ohm
ahir	dehiscència	exhortar	prohibició
aldehyd	enharmonia	exhumar	saharià
aleshores	enherbar	filharmònic	saxhorn
alhora	enhorabona	inhabilitar	subhasta
anhel	ex cathedra	inharmonia	subtrahend
anihilar	exhalar	inherent	tothom
aprehendre	exhaurir	inhibir	tothora
aprehensió	exhaust	mahometà	transhumància
bohemi	exhaustiu	malhumorat	vehement
cohesió	exhibir	menhir	vehicle
cohibir	exhort	nihilisme	...

Algunes interjeccions:

ah, oh, eh, ehem...

17.3 S'escriuen sense *h*

abillament	braman	malaurat	ostatge
arpa	cacauet	orfe	ou
avui	coet	orxata	truà
benaurat	exuberant	os	...

I els noms propis:

Boí	Judit	Rut
Bruc	Maó	Taüll
Elisabet	Montblanc	Vic
Ester	Montjuïc	Zuric
Hostafrancs	Munic	...